

РЕПУБЛИКА БЪЛГАРИЯ

Министър на образованието и науката

ЗАПОВЕД

№ РД 09 – 1327/26.08.2014 г.

На основание чл. 25, ал. 4 от Закона за администрацията, във връзка с чл. 13, ал. 1 от Закона за професионалното образование и обучение, чл. 102, ал. 2 от Правилника за прилагане на Закона за народната просвета и чл. 17, ал. 2 от Наредба № 6 от 28.05.2001 г. за разпределение на учебното време за достигане на общообразователния минимум по класове, етапи и степени на образование и във връзка с осигуряване на обучението по учебния предмет

УТВЪРЖДАВАМ

Учебна програма за задължителна професионална подготовка по учебен предмет спортнопедагогическа специализация (въведение в специалността) – теория, за придобиване на III степен на професионална квалификация по професия код 813100 „Помощник-треньор“, специалност код 8131001 „Спорт“, от професионално направление код 813 „Спорт“ съгласно приложението.

Учебната програма влиза в сила от учебната 2014/2015 година.

Контрол по изпълнение на заповедта възлагам на Ваня Кастрева - заместник-министър.

ДОЦ. РУМЯНА КОЛАРОВА

Министър на образованието и науката

МИНИСТЕРСТВО НА ОБРАЗОВАНИЕТО И НАУКАТА

УЧЕБНА ПРОГРАМА

**ЗА
ЗАДЪЛЖИТЕЛНА ПРОФЕСИОНАЛНА ПОДГОТОВКА
ПО**

**СПОРТНОПЕДАГОГИЧЕСКА СПЕЦИАЛИЗАЦИЯ
(ВЪВЕДЕНИЕ В СПЕЦИАЛНОСТТА)**

ТЕОРИЯ

УТВЪРДЕНА СЪС ЗАПОВЕД № РД 09 – 1327/26.08.2014 г.

ПРОФЕСИОНАЛНО НАПРАВЛЕНИЕ: 813 „СПОРТ”

ПРОФЕСИЯ: 813100 „ПОМОЩНИК-ТРЕНЬОР”

СПЕЦИАЛНОСТ: 8131001 „СПОРТ”

I. ОБЩО ПРЕДСТАВЯНЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА И ЦЕЛИ НА ОБУЧЕНИЕТО

Учебната програма по **спортнопедагогическа специализация (въведение в специалността)** – теория е предназначена за обучение на учениците за придобиване на III степен на професионална квалификация по професия код 813100 „Помощник-треньор” от професионално направление код 813 „Спорт” от Списъка на професиите за професионално образование и обучение по чл. 6 от Закона за професионалното образование и обучение.

В учебната програма е включен учебен материал, с овладяването на който се цели учениците да усвоят система от научни знания и умения, за да се реализират професионално в различни спортни организации.

Учебната програма по спортнопедагогическа специализация (въведение в специалността) е разработена в два раздела (модули). В I раздел - **общометодологически проблеми на тренировката по вид спорт, избран от ученика – 45 учебни часа**, са включени теми които надстройват теоретичния и методичния базис на спортната тренировка и подготовка, които са били предмет на учебния процес в 11. клас. Включени са глобални теми, които са свързани с проблемите на спорта в Европа организацията и управлението на спорта в България. Нов момент е изучаването на мениджмънта на спорта в свободното време и рекреацията, както и спецификата на спортната подготовка на параолимпийците и спешълолимпийците. Предвижда се усвояването на основите на биостимулирането и възстановяването в спорта.

Вторият раздел съдържа четири глобални теми от сферата на планиране и контрол в спорта. В тях се отделя специално внимание на видовете подготовка, на планирането и управлението на тренировъчния процес, на подбора и прогнозирането на спортните способности за вида спорт.

Учебното съдържание по някои теми (1, 2, 3, 11), което е сравнително сложно, е разбито в отделно и обособени параграфи. То трябва да се ревизира и актуализира от учителите в началото на всяка учебна година, в случай че в теорията и практиката на спорта са въведени нови научни знания, дейности и др.

Обучението по предмета се извършва във взаимовръзка с учебния предмет теория и методика на спортната тренировка и с другите учебни предмети от отрасловата и специфичната подготовка за професията.

Обучението по учебния предмет се организира чрез активно включване на ученика, чрез проблемно поставяне и изясняване на учебното съдържание, чрез анализиране на данни и изготвяне на задания, както и решаването на различни казуси.

II. РАЗПРЕДЕЛЕНИЕ НА УЧЕБНОТО ВРЕМЕ

Общ брой часове за учебния предмет в XII клас

I учебен срок: 18 учебни седмици x 2 учебни часа = 36 учебни часа

II учебен срок: 13 учебни седмици x 2 учебни часа = 26 учебни часа

Общо учебни часове = 62 учебни часа

III. СЪДЪРЖАНИЕ НА УЧЕБНАТА ПРОГРАМА

РАЗДЕЛ (МОДУЛ) I

Общометодологически проблеми на тренировката по вид спорт, избран от ученика – 45 учебни часа.

1. Тема Спортът в Европа – 2 учебни часа:

- място и роля на спорта в Европа;
- евроорганизациите и спортът;
- европейски програми за спорт.

2. Тема Организация и управление на спорта в България – 2 учебни часа:

- обхват на системата на физическо възпитание и спорт;
- спортни организации в България – учредителни функции и развитие;
- ресурсно осигуряване на системата на физическо възпитание и спорт.

3. Тема Мениджмънт на спорта в свободното време и рекреация – 3 учебни часа:

- мениджмънт на спорта, свободното време и рекреацията в общината;
- програмиране на спорта в свободното време и рекреацията;
- мениджмънт на спортни събития.

4. Тема Тенденции на развитие и нововъведения за съответния вид спорт на съвременния етап - 2 учебни часа.

5. Тема Същност и основни закономерности на спортната тренировка на съответния вид спорт, избран от ученика. Многогодишно и годишно планиране. Особености на основните периоди (подготвителен, състезателен и преходен) в зависимост от спецификата на спорта - 6 учебни часа.

6. Тема Технология на построяване на различните мезо и микроцикли с конкретните цели и задачи и мястото им в зависимост от принципа на цикличност на тренировъчния процес - 6 учебни часа.

7. Тема Планиране на тренировъчен процес чрез използване на неспецифични средства, методи и условия (тренировъчни лагери, динамични метеорологични условия и др.) - 4 учебни часа.

8. Тема Контрол и управление на динамиката на натоварването в годишния цикъл чрез компонентите обем и интензивност - 6 учебни часа.

9. Тема Тренираност и спортна форма след травматични състояния, преумора, претренираност и други аномални състояния на спортистите - 5 учебни часа.

10. Тема Специфика на тренировъчния процес, тренираността и спортната форма при параолимпийци - 5 учебни часа.

11. Тема Биостимулиране и възстановяване в спорта - 6 учебни часа:

- биоенергетика при спортната дейност;
- предсъстезателно хранене на спортистите и хранителна подкрепа по време на състезания;
- ергогенни средства за повишаване на спортната работоспособност и постижения.

12. Тема Прогнозиране на спортните способности – технологии и процедури. Методико-практически аспекти и казуси при подрастващи спортисти - 4 учебни часа.

РАЗДЕЛ (МОДУЛ) II

ПЛАНИРАНЕ И КОНТРОЛ В СПОРТА – 17 учебни часа

1. Тема Планиране на средствата на спортната тренировка на съответния вид спорт в зависимост от спортната квалификация. Методико-практически аспекти и казуси - 4 учебни часа.

2. Тема Страни на спортната подготовка (физическа, техническа, тактическа и психическа) - приоритети на отделните страни в зависимост от квалификацията на спортистите. Специфика на обучението, изграждането и усъвършенстването на спортистите параолимпийци и спешълолимпийци - 4 учебни часа.

3. Тема Планиране на спортната подготовка на съответния вид спорт, избран от ученика. Изготвяне на примерен годишен тренировъчен план - 5 учебни часа.

4. Тема Диагностика, оценка и оптимизиране на тренировъчния процес в зависимост от спортномедицинските проблеми на часовата, климатичната и височинната аклиматизация - 6 учебни часа.

IV. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ ОТ ОБУЧЕНИЕТО

След завършване на обучението учениците трябва да

знаят:

- актуалните тенденции и проблеми на спорта в Европа;
- организацията и управлението на спорта в България;
- мениджмънта на спорта в свободното време и рекреация;

- технологията на планиране на тренировъчния процес според спортната квалификация на спортиста;
- технологията на управление и оптимизиране на тренировъчния процес според спортната квалификация на спортиста;
- спецификата на пара и спешълолимпийския спорт;
- спецификата на биостимулиране и възстановяване в спорта.

могат:

- да планират средствата и методите за отделните страни на спортната подготовка;
- да анализират резултатите от диагностиката на отделните страни на спортната подготовка;
- да изготвят примерен годишен тренировъчен план.

V. АВТОРСКИ КОЛЕКТИВ – РАБОТНА ГРУПА В СЪСТАВ:

Проф. д.п.н. Малчо Малчев, хоноруван преподавател в Шуменския университет „Епископ Константин Преславски”;

Проф. Лейла Крайджикова, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Проф. Майя Николова, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Проф. д-р Петър Банков, хоноруван преподавател, Катедра "Мениджмънт на спорта" в НСА "Васил Левски";

Доц. д-р Диана Димитрова, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Доц. Люба Андреева, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Доц. д-р Велизар Михайлов, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Доц. д-р Юлиан Карабиберов, преподавател в Национална спортна академия „В. Левски”;

Любка Алипиева, главен експерт в МОН;

Мария Дочкова, учител в 166 СУ „В. Левски” - гр. София;

Георги Стоичков, учител и пом. директор по спортна подготовка в 166 СУ „В. Левски” - гр. София.

VI. ЛИТЕРАТУРА

1. Желязков, Цв. Теория и методика на спортната тренировка. ЦС на БСФС, София, 1977.
2. Желязков, Цв., Брогли, Янош и Ножаров, П. Система за контрол, оценка и оптимизиране на спортната тренировка. ЦС на БСФС, София, 1979.
3. Дашева, Д., Кръстев, Л., Нейков, Св., Иванов, Ст., Живкова, К. Теория и методика на спортната тренировка. Гера Арт, София, 2001.

4. Желязков, Цв. Теория и методика на спортната тренировка. Медицина и физкултура, София, 1986.
5. Желязков, Цв., Дашева, Д. Основи на спортната тренировка. Гера Арт, София, 2002.
6. Учебници по видове спорт.
7. Списание „Спорт & Наука” и други на спортна тематика.